

Vlaams
Parlement

stuk **2423** (2013-2014) – Nr. 5
ingediend op 27 maart 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse bepalingen
van het decreet van 30 april 2009
betreffende de organisatie en financiering
van het wetenschaps- en innovatiebeleid
en tot opheffing van diverse andere bepalingen

Hoorzittingen

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door mevrouw Güler Turan

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Peter Van Rompuy;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Annick De Ridder, Goedele Vermeiren;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Koen Van den Heuvel;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
de heer Egbert Lachaert, mevrouw Fientje Moerman;
mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de dames Vera Celis, Helga Stevens;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

2423 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Motie houdende raadpleging Raad van State
– Nr. 4: Advies van de Raad van State

INHOUD

I.	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI).....	4
1.	Uiteenzetting door de heer Dirk Boogmans, voorzitter VRWI	4
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	6
II.	Raad Hoger Onderwijs van de Vlaamse onderwijsraad (Vlor).....	9
1.	Uiteenzetting door de heer Kristiaan Versluys, voorzitter van de Raad Hoger Onderwijs van de Vlor	9
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	10
III.	Agoria Vlaanderen	10
1.	Uiteenzetting door de heer Wilson De Pril, directeur-generaal van Agoria Vlaanderen	10
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	11
IV.	Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka)	13
1.	Uiteenzetting door de heer Vincent Thoen, senior adviseur Innovatie en Ondernemingsfinanciering bij Voka.....	13
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	14
V.	Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry (FISCH).....	15
1.	Uiteenzetting door de heer Frans Dieryck, voorzitter van de raad van bestuur van FISCH	15
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	16
VI.	Katholieke Universiteit Leuven	17
1.	Uiteenzetting door de heer Koenraad Debackere, algemeen beheerder van de KU Leuven	17
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	18
VII.	Het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)	19
1.	Uiteenzetting door mevrouw Veerle Lories, administrateur-generaal IWT .	19
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	19
VIII.	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).....	20
1.	Uiteenzetting door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV	20
2.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	21
	Gebruikte afkortingen	26
	Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie hield op 20 en 26 februari en 13 maart 2014 hoorzittingen over het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen. Op 20 februari kwam de VRWI aan de beurt, op 26 februari de Raad Hoger Onderwijs Vlor, Agoria Vlaanderen, Voka, FISCH, KU Leuven en het IWT. Op 13 maart werd de SERV gehoord.

De getoonde presentaties zijn terug te vinden op de [dossierpagina](#) dit stuk op www.vlaams-parlement.be.

I. VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAP EN INNOVATIE (VRWI)

1. Uiteenzetting door de heer Dirk Boogmans, voorzitter VRWI

De heer *Dirk Boogmans* zegt dat de VRWI positief staat tegenover het ontwerp van decreet omdat de structuur van het wetenschaps- en innovatiebeleid opgenomen wordt in een overkoepelend domeinspecifiek decreet. Dat zorgt voor een grotere transparantie. De raad formuleerde commentaren bij zes punten uit het eerste voorontwerp van decreet en voegde nog een eigen extra voorstel toe. In het voorliggende ontwerp werd rekening gehouden met vier van die zes commentaren. Slechts op twee van de zes punten werd de oorspronkelijke tekst niet volledig aangepast aan de commentaren van de VRWI.

Op basis van de commentaren van de VRWI werd het voorontwerp als volgt aangepast. De passage in artikel 5 over open data en open access werd voorlopig geschrapt. Vooreerst zijn deze begrippen op dit ogenblik nog onvoldoende gedefinieerd. Een decretale verankering zou ook druk kunnen leggen op de huidige financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid. De VRWI is bereid om hierover een advies voor te bereiden, op basis van een studie en rekening houdend met het geldende Europese beleidskader.

De vertegenwoordiging van de hogescholen werd behouden volgens de gangbare mandaten van de VRWI en van het IWT. Er werd dus niet voorzien in een jaarlijkse rotatie. Dat systeem zou namelijk nadelig zijn voor de continuïteit van de vertegenwoordiging en het laat niet toe om voldoende knowhow op te bouwen.

In het voorontwerp werd over het hoofd gezien dat de Herculesmiddelen toegankelijk moeten zijn voor de academische opleidingen die niet geïntegreerd werden in de universiteiten, voornamelijk de Schools of Arts en de nautische wetenschappen. Het voorontwerp werd in die zin aangepast.

Ten slotte werden er een aantal technische aanpassingen doorgevoerd om de detachingsregeling te hernemen in Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM).

Op twee punten werd er geen gevolg gegeven aan het advies van de VRWI. Artikel 13 van het ontwerp van decreet zorgt voor een decretale verankering van de vijf innovatiecentra. Deze centra fungeren als frontoffice van het IWT. Elk van deze innovatiecentra krijgt een jaarlijkse subsidie. De Vlaamse Regering sluit ook met elk van deze centra een vijfjaarlijkse convenant af. De VRWI begrijpt dat de innovatiecentra in de vijf Vlaamse provincies nood hebben aan continuïteit. Momenteel is er echter te weinig centrale aansturing. Een meer aangewezen piste om zowel de continuïteit als de centrale aansturing te verzekeren is om deze innovatiecentra juridisch en organisatorisch onder te brengen in het IWT, waarbij hun werking zou worden opgenomen in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het IWT. Daarbij moeten de innovatiecentra regionale accenten

kunnen blijven leggen. Met deze suggestie heeft de Vlaamse Regering dus geen rekening gehouden. Ze is blijkbaar van oordeel dat het opnemen van de innovatiecentra binnen de overheid ten koste zou gaan van de flexibele manier van werken, die aangepast is aan de noden van regio. De centrale aansturing zou wel gegarandeerd worden via het convenant.

Ook met de opmerkingen van de VRWI over de andere initiatieven van strategisch belang werd geen rekening gehouden. In de artikelen 52 tot en met 63 wordt een nieuwe financieringsstructuur voor innovatie-instellingen in het leven geroepen en decretaal verankerd. Het gaat om een soort van tussenstructuur tussen de bestaande SOC's en de zogenaamde lichte structuren. De VRWI pleit voor aanpassingen van de lichte structuren die evolueren naar andere opdrachten en een ander einddoel. Dat is ook opgenomen in het memorandum 2014-2019 dat de VRWI heeft opgesteld naar aanleiding van de komende verkiezingen. Deze aanpassingen dienen te gebeuren op basis van strikte criteria en mogen niet leiden tot een nieuwe tussenstructuur die het Vlaamse wetenschaps- en innovatielandschap nog complexer zou maken en tot een verdere versnippering van de middelen. De VRWI vreest dat de nieuwe structuren door de decretale verankering vaste begrotingsposten zouden worden die nog moeilijk kunnen worden bijgestuurd of opgeheven. De Vlaamse Regering is het er niet mee eens dat dergelijke initiatieven bijgestuurd of opgeheven moeten kunnen worden. Ze argumenteert dat initiatieven van strategisch belang niet bij naam opgenomen worden in het decreet, maar erkend worden in een besluit van de Vlaamse Regering. Deze erkenning is veel minder permanent dan die van de SOC's. Deze initiatieven moeten kunnen worden bijgestuurd door regeringscommissarissen en in de vijfjaarlijkse convenanten, zonder dat de onafhankelijkheid van het onderzoek daarbij in het gedrang komt.

De heer Boogmans gaat in op het thema van de evenwichtige en representatieve vertegenwoordiging van de verschillende stakeholders in de VRWI. Dat thema komt ook aan bod in het memorandum 2014-2019. De vertegenwoordigers van het bedrijfsleven binnen de VRWI worden momenteel vaak aangesteld door de Vlaamse Regering, vanuit de kennisinstellingen. Daardoor komt het evenwicht tussen de kennisinstellingen en het bedrijfsleven in het gedrang. Momenteel zijn er zes bedrijfsvertegenwoordigers (inclusief de voorzitter) tegen tien academici. Daarom heeft de VRWI een aantal wijzigingen voorgesteld. De voorzitter zou zowel uit het bedrijfsleven als uit de academische wereld afkomstig kunnen zijn. Hij moet uiteraard een brugfunctie kunnen vervullen. Drie van de zes leden die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zouden effectief uit het bedrijfsleven moeten komen. De drie resterende leden zouden niet langer uit het maatschappelijk middenveld moeten komen, omdat dat in de praktijk vandaag ook niet gebeurt en omdat er al drie werknemersvertegenwoordigers zijn via de SERV. De VRWI vraagt ook een extra vertegenwoordiger van de SOC's, die steeds belangrijker worden binnen het algemene W&I-landschap. De zes onafhankelijke raadsleden die worden aangesteld door de Vlaamse Regering, zouden moeten worden benoemd na een openbare oproep tot kandidaatstelling, conform het kaderdecreet van de Strategische Adviesraden. Hierdoor kan ook het profiel van de gewenste kandidaten gespecificeerd worden.

In het tweede voorontwerp werd het voorstel van de VRWI in grote mate gevolgd. Er komen drie leden uit het bedrijfsleven. Dat werd ook doorgetrokken naar de voorzitter. Een extra lid van de strategische onderzoekscentra is niet opgenomen, met het argument dat het aantal leden van de VRWI daardoor nog zou toenemen.

Intussen is er het advies van de SERV van 22 januari 2014 dat ook ingaat op de rol van de VRWI. In dat advies kondigt de SERV aan dat hij zich intern zal toeleggen op een beleid dat de samenwerking tussen de ondernemingen, de overheden en de kennisinstellingen stimuleert, met het oog op de economische groeikracht en innovatie. Dat betekent concreet

dat de SERV niet langer zal deelnemen aan de werkzaamheden van de VRWI. Gezien het decretale kader zou dat betekenen dat de VRWI formeel niet langer kan functioneren.

De VRWI is in elk geval een voorstander van de juiste samenwerking tussen ondernemingen, overheden en kennisinstellingen. Voormalig minister-president Geens pleitte destijds voor het creëren van een eigen Vlaams platform waar alle actoren in het domein van wetenschap en innovatie elkaar zouden kunnen vinden, naast de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid (FRWB), de VLIR en de SERV. Dat heeft in 1985 geleid tot de oprichting van de toenmalige Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) – de voorganger van de VRWI – waarbij ook de sociale partners betrokken waren. Het is net door haar dialoogfunctie dat de VRWI een sterke rol heeft kunnen spelen als adviesorgaan op het vlak van wetenschap en innovatie. Alle landen die wetenschap en innovatie beschouwen als een bron van maatschappelijke en economische vooruitgang hebben momenteel een dergelijke adviesraad. Binnen de SERV zijn de academische partners niet op een consistente manier aanwezig, wat nochtans noodzakelijk is voor het vervullen van een brugfunctie. Als de SERV zich zou terugtrekken, dan komt ook de evenwichtige samenstelling van de VRWI zelf in het gedrang omdat werkgevers en werknemers daar niet langer zouden vertegenwoordigd zijn.

De spreker hoopt dat men de SERV alsnog zal kunnen overtuigen om lid te blijven van de VRWI. Als de SERV op zijn positie zou blijven, dan stelt de VRWI voor om in het decreet de vertegenwoordigers van de SERV te vervangen door drie extra leden uit het bedrijfsleven en een extra lid uit de SOC's. Dan zouden er in totaal achttien leden zijn, waarvan zes uit de associaties, twee uit de strategische onderzoekscentra, zes uit het bedrijfsleven en drie uit het maatschappelijk middenveld. De voorzitter zou een brugfunctie kunnen vervullen tussen de bedrijfswereld en de academische wereld. Voor de mensen uit de bedrijfswereld zou men ook moeten zoeken naar vertegenwoordigers van bepaalde structuren die vaak een beroep doen op onderzoek en ontwikkeling. Zo kan men namelijk een groter draagvlak creëren.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* is verrast door de onevenredig grote aandacht die werd besteed aan de interne werking van de VRWI. Hij had graag wat meer toelichting over de innovatiecentra, de initiatieven van strategisch belang en de soms stoeve werking van het IWT.

De VRWI pleit terecht voor een meer evenwichtige samenstelling van de raad van bestuur van het IWT. Ook de oppositie heeft daar al meermaals voor gepleit, onder meer naar aanleiding van de interne problemen bij het IWT en van de kritische audit. De raad van bestuur en het auditcomité van het IWT bestaan vooral uit academici. Hebben die wel de nodige expertise om een gedegen financieel management uit te werken? Een sterkere vertegenwoordiging van het bedrijfsleven zou binnen het IWT kunnen leiden tot een sterker besef dat een vereenvoudiging van de procedures nodig is. De opmerking over de ondervertegenwoordiging van het bedrijfsleven komt ook terug in de adviezen van het IWT en de SERV over het voorontwerp van decreet. De minister houdt hiermee echter geen rekening. In een repliek op de opmerking van de VRWI stelt de minister dat de samenstelling van de raad van bestuur van het IWT gebaseerd is op een aantal evenwichten en dat het voorstel van de VRWI onvoldoende concreet is. Hoe ziet de VRWI een evenwichtige en representatieve samenstelling van de raad van bestuur van het IWT?

Hoe evalueert de VRWI de samenstelling en de omvang van de vele andere raden van bestuur in het innovatielandschap? De Inspectie van Financiën (IF) merkt namelijk op dat de raden van bestuur in deze sector heel groot zijn.

Het ontwerp van decreet voorziet in een decretale verankering van de innovatiecentra waardoor ze zullen worden gefinancierd via vijfjaarlijkse convenanten en niet langer via vierjarige projecten voor subregionale innovatiestimulering. De heer Vereeck vindt het positief dat dit zal leiden tot een grotere continuïteit. De VRWI denkt dat het beter zou zijn om de innovatiecentra juridisch en organisatorisch onder te brengen binnen het IWT, en hun werking op te nemen via de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het IWT. Dat zou de continuïteit ten goede komen en een centrale aansturing kunnen verzekeren. Hierbij moeten de innovatiecentra regionale accenten kunnen blijven leggen. De SERV spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van een decretale verankering. Het IWT noemt de decretale verankering een mogelijke oplossing mits er een scherpere aansturing is door het IWT. Enkele leden van de raad van bestuur stellen voor om de innovatiecentra als provinciale units in het IWT te integreren. Ook dat alternatief zou een oplossing bieden voor de vraag naar meer continuïteit en voor de nood aan een gecoördineerde aansturing.

In de nota van de Vlaamse Regering houdende de tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet stelt minister Lieten dat de door de VRWI voorgestelde inbedding van de innovatiecentra in het IWT zou verhinderen dat deze centra kunnen inspelen op de noden van de regio. De VRWI besteedde daar nochtans de nodige aandacht aan in haar advies. Kan de VRWI zijn voorstel voor een inbedding in het IWT wat meer duiden? Waar komt die idee eigenlijk vandaan? Hoe moet dat concreet verlopen? Welke implicaties zou dat hebben voor de structuur en de werking van de VRWI? Lopen er momenteel bepaalde zaken verkeerd door een gebrek aan centrale aansturing? Waar zit het verschil met de huidige situatie waarin de innovatiecentra al geëvalueerd worden door het IWT? Wat is het verschil met de decretale verankering in het ontwerp van decreet van minister Lieten?

Het meest opvallende element in het ontwerp van decreet is het decretale kader voor een nieuwe structuurvorm, namelijk een tussenstructuur tussen de SOC's en de lichte structuren. Daarmee wil men aan de lichte structuren toelaten om naast toegepast onderzoek ook strategisch basisonderzoek (SBO) te doen. In de praktijk doen ze dat echter nu al. Onder welke voorwaarden kunnen de lichte structuren nu al aan SBO doen? Is er dan wel een nieuwe generieke en juridische structuur nodig? De SERV is daar bijvoorbeeld niet van overtuigd. In zijn memorandum pleit de VRWI voor aanpassingen voor de lichte structuren die wensen te evolueren naar andere opdrachten en een ander einddoel. Er werd toen gesproken over hybride structuren. Hoe ziet men dat dan concreet? Het SBO zou moeten worden uitgevoerd bij de kennisinstellingen die de meeste expertise hebben. Waarom lukt het SBO bij sommige lichte structuren wel en bij andere niet?

In de komende weken wordt de structuur decretaal verankerd en vervolgens wordt de uitwerking van dit concept voor advies aan de VRWI voorgelegd. Dat is een vreemde werkwijze, vindt de heer Vereeck.

Hij kan zich aansluiten bij de bekommernis van de VRWI over de verdere toename van de complexiteit en de overhead in het innovatielandschap. Ook in zijn memorandum pleit de raad voor vereenvoudiging en voor afbouw van initiatieven die onvoldoende effect hebben. Heeft de VRWI ook concrete voorstellen? Bij het creëren van nieuwe structuren moeten er inderdaad strenge criteria worden gehanteerd. In het huidige beleid komen er wel nieuwe zaken bij, maar wordt er zelden iets opgeheven. In het innovatielandschap moet men ook het principe van de creatieve destructie durven toepassen.

De heer *Matthias Diependaele* wil weten waarom de SERV plots weigert om nog deel uit te maken van de VRWI. Dit is voorheen ook al eens aan bod gekomen en toen werd er

gezegd dat er zou worden gewerkt aan een gemeenschappelijk advies van VRWI en SERV. Waarom zijn de VRWI en de SERV er niet in geslaagd zijn om een gemeenschappelijk advies uit te werken? Hij heeft de indruk dat dit is uitgedraaid op een clash tussen de VRWI en de SERV.

De VRWI merkt op dat de vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld moeilijk in te vullen zijn. Na de brief van de SERV kiest men echter opnieuw voor vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Waarom zou het nu wel lukken om die te vinden?

Mevrouw *Güler Turan* vraagt zich af of de evenwichtige samenstelling van de VRWI niet in het gedrang komt als de vertegenwoordigers van de SERV vervangen worden door vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. De SERV is namelijk een paritair samengesteld orgaan. Ingaand op de opmerking van de heer Vereeck merkt het lid op dat er niet voorgesteld wordt om bijkomende instellingen op te richten. Het is ook niet correct te stellen dat er geen instellingen verdwenen zijn.

De heer *Ignace Lemahieu*, lid dagelijks bestuur VRWI en directeur Onderzoek UGent, bevestigt dat de aanbeveling van de VRWI om te streven naar een meer evenredige vertegenwoordiging in de raad van bestuur van het IWT te maken heeft met het overwicht van academici binnen de huidige samenstelling. De VRWI pleit dus voor een sterkere vertegenwoordiging van het bedrijfsleven in de raad van bestuur van het IWT. Hij denkt niet dat de raden van bestuur van de organisaties in het innovatielandschap te groot zijn. Het is belangrijker dat de diverse stakeholders aanwezig zijn. Dat geldt in het bijzonder voor een aantal SOC's.

De heer *Lode Vereeck* antwoordt dat hij alleen de opmerking van de IF ter sprake wilde brengen.

De heer *Ignace Lemahieu* zegt verder dat er een grotere diversiteit ontstaan is in de werkwijzen van de lichte structuren. Niet alle lichte structuren hebben evenveel mogelijkheden om zich ook bezig te houden met strategisch basisonderzoek. Op dit ogenblik is het bij een aantal lichte structuren al mogelijk om SBO-projecten uit te voeren. Continuïteit in de financiering is belangrijk, ook op middellange termijn. In die zin kan men inderdaad pleiten voor aanpassingen. De VRWI heeft willen waarschuwen voor het oprichten van te veel nieuwe structuren. Als het echter de bedoeling is om bestaande lichte structuren te laten doorgroeien, dan zullen er geen bijkomende structuren worden gecreëerd.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of het dan de bedoeling is dat de lichte structuren helemaal verdwijnen.

De heer *Ignace Lemahieu* bevestigt dat dat het geval is voor die lichte structuren die zullen doorgroeien tot een strategisch innovatieplatform.

De heer *Dirk Boogmans* gaat in op de vraag over de inbedding van de innovatiecentra binnen het IWT. Sommige stakeholders van de VRWI kregen de indruk dat de lokale innovatiecentra momenteel te weinig centraal worden aangestuurd. Om dat op een zo efficiënt mogelijke manier te realiseren en om de structuur niet te complex te maken, leek het een goed idee om dat te organiseren via een centraal aanspreekpunt, namelijk het IWT. Zo kan men rekening houden met de noodzakelijke lokale accenten en tegelijkertijd op een aantal domeinen een schaalvergroting realiseren.

De VRWI, de SERV en de andere strategische adviesraden hebben wel degelijk een gemeenschappelijk standpunt uitgewerkt. Het kwam daarin totaal niet ter sprake dat de

SERV niet meer zou deelnemen aan de werkzaamheden van de VRWI. Daarom kwam de uiteindelijke beslissing van de SERV wel als een verrassing. Welke de beweegredenen waren van de SERV moet men natuurlijk aan de SERV zelf vragen. Op basis van informele contacten heeft hij de indruk dat de SERV het landschap van de adviesraden nogal versnipperd vindt. Hij denkt dat een deel van de bezorgdheid van de SERV ook te maken had met de onevenwichtige samenstelling van de VRWI. Hij hoopt dat de SERV verder zal deelnemen aan de activiteiten van de VRWI. Het maatschappelijk middenveld moet namelijk op de een of andere manier aanwezig blijven binnen de VRWI.

De heer *Lode Vereeck* stelt dat hij nog niet op al zijn vragen een antwoord heeft gekregen. Misschien kan dat gebeuren in het vervolg van de hoorzittingen. Het lijkt hem logisch dat een centrale aansturing van de innovatiecentra het best vanuit het IWT kan gebeuren. Het is hem echter niet duidelijk waarom een centrale aansturing noodzakelijk zou zijn.

Mevrouw *Danielle Raspoet*, algemeen secretaris VRWI, antwoordt dat de vraag naar een centrale aansturing afkomstig was van het bedrijfsleven, onder meer van het Vlaams netwerk van Voka. De bezorgdheid heeft ook te maken met het vermijden van overlappingen. Dit kan goed bewaakt worden vanuit het IWT.

De heer *Lode Vereeck* heeft dat argument nog nooit gehoord. In Limburg hoort hij alleen positieve geluiden over de innovatiecentra. Hij zal die vraag voorleggen aan de vertegenwoordigers van Voka. Tot nog toe steunt hij echter het voorstel van de minister op dit vlak.

De heer *Dirk Boogmans* merkt op dat de VRWI geen kritiek geeft op de werking van de innovatiecentra. Sommige mensen hebben echter de indruk dat meer centrale aansturing een goede zaak zou zijn. Hij zal proberen om die opmerking beter te stofferen.

De heer *Lode Vereeck* verwijst nog naar de formele audit.

Mevrouw *Güler Turan* merkt op dat het bedrijfsleven in de raden van bestuur van de innovatiecentra goed vertegenwoordigd is.

De heer *Dirk Boogmans* brengt nog onder de aandacht dat het VRWI-advies unaniem goedgekeurd werd, ook door de vertegenwoordiger van Voka.

II. RAAD HOGER ONDERWIJS VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD (VLOR)

1. Uiteenzetting door de heer Kristiaan Versluys, voorzitter van de Raad Hoger Onderwijs van de Vlor

Het advies van de Raad Hoger Onderwijs van de Vlor is summier vermits wetenschap en innovatie niet haar corebusiness is, stelt de heer *Kristiaan Versluys*. Het is beperkt tot vier opmerkingen, voornamelijk over de rol van de hogescholen. De raad acht het om te beginnen redelijk dat artikel 5 bepaalt dat de resultaten van door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd onderzoek worden vrijgegeven in een openaccessformaat, maar waarschuwt wel voor het copyright. Wat wordt in dit verband bedoeld met een openaccess tijdschrift? Iedereen kan een toptijdschrift zoals *Nature* lezen, maar dat is niet gratis, dus in die zin gesloten. Hij waarschuwt om niet door een achteloze paragraaf dergelijke publicatievormen onwettig te maken.

De tweede opmerking betreft artikel 7. De hogescholen zouden liever afstappen van de jaarlijkse rotatie die beschreven is in het voorontwerp van decreet, en zelf iemand aan-

wijzen en de mandaatperiode bepalen. De voorgestelde termijn achten zij te kort voor de opbouw van expertise.

De derde opmerking gaat over de Herculesstichting (artikelen 23 t.e.m. 43). De hogescholen vinden dat de middelen en procedures ook moeten openstaan voor al hun onderzoekers en in het bijzonder die in de academische opleidingen die aan de hogescholen gebleven zijn, met name de Schools of Arts en de nautische wetenschappen. Ook zij moeten de kans krijgen om zware apparatuur te verwerven via de Herculesstichting.

Tot slot heeft de Vlor geen bezwaren tegen de lichtere structuren uit artikelen 52 t.e.m. 63, maar de raad waarschuwt wel voor versnippering en gebrek aan transparantie. Hij pleit ervoor om het onderzoek hoofdzakelijk te laten waar het nu zit, hoofdzakelijk bij de hogeronderwijsinstellingen, in de plaats van ook de nieuwe structuren te voorzien van onderzoekpersoneel.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* heeft begrepen dat de rotatie inmiddels is afgeschaft en dat de Vlor een vaste vertegenwoordiger krijgt. Op welke manier loopt de transparantie gevaar bij de invoering van de nieuwe structuur van de strategische innovatieplatformen (SIP) tussen de SOC en de lichte structuren? Lost de conceptnota, waarin de Vlaamse Regering inmiddels de voorwaarden vastlegde, dat probleem op? Zijn de kennisinstellingen voldoende betrokken bij de lichte structuren en de competentiepolen? Hoe verloopt dat? Is er voldoende samenwerking met bedrijven? Welke kritische factoren bepalen dat sommige lichte structuren nu al de SBO-projecten weten uit te voeren en welke verhinderen dat bij andere? Kan men de toenadering van toegepast onderzoek en SBO ook op een andere manier realiseren dan door een bijkomende structuur in te voeren? Hoe evalueert de Vlor de bepaling in de conceptnota dat een erkenningsaanvraag moet ingediend worden door minstens één bestaande lichte structuur, die dan geüpgraded wordt, en dat het onderzoek gebeurt in de kennisinstellingen?

Ook de heer *Björn Rzoska* wil meer duidelijkheid bij het pleidooi van de Vlor tegen nieuwe structuren en voor de aansluiting bij bestaande initiatieven.

De heer *Kristiaan Versluys* bevestigt dat het beleidskader in de conceptnota veel van de Vlor-bezwaren opvangt. De raad juicht met name toe dat nieuwe initiatieven moeten uitgaan van of georganiseerd worden in samenwerking met bestaande lichtere structuren. Op die manier wordt ook wildgroei voorkomen. Verder zijn er betere instanties dan de Vlor om in te gaan op de voorwaarden voor lichte structuren die resultaten boeken. De raad houdt zich immers niet bezig met onderzoek en boog zich niet over de redenen waarom sommige lichte structuren wel SBO-projecten weten te realiseren.

III. AGORIA VLAANDEREN

1. Uiteenzetting door de heer Wilson De Pril, directeur-generaal van Agoria Vlaanderen

De heer *Wilson De Pril* zegt dat Agoria als Vlaanderens grootste sectorale organisatie ruim 40 percent van de privé-investeringen in onderzoek draagt. Op het vlak van innovatie informeert en sensibiliseert Agoria niet alleen bedrijven, maar synthetiseert ook hun standpunten ten aanzien van de overheid en werkt actief mee aan de realisatie van het beleid. De spreker noemt de deelname aan het collectieve onderzoekscentrum Sirris, FMTC en Flanders' DRIVE (die samen met de manufacturingafdeling van Sirris zullen geïntegreerd worden in de SOC Maakindustrie, terwijl Made Different de implementatie verzorgt in het kader het NIB van de Factories of the Future), het strategisch initiatief

materialen (SIM) en het TIS-project Generaties. Agoria synthetiseert dus ook vanuit de praktijk.

Voor Agoria moet de focus van de innovatieplatformen liggen op economische valorisatie. Zeker in cisisjaren is economische groei nodig. Verder is het van belang om synergie te ontwikkelen, zowel in het bedrijfsleven als in het academisch milieu en tussen beide. Initiatieven die niet aan de doelstellingen blijken te beantwoorden, moeten gefaseerd verdwijnen. Belangrijk zijn ook nog de afstemming op de agenda van de Europese Unie en de band met de technologieattachés van F.I.T.

Agoria steunt het kader met drie niveaus, waarbij de lichte structuren coördinerend zijn maar geen onderzoeksorganisaties. Competentiepolen als FMTC en Flanders' DRIVE passen daar niet in. Ook het SIM ziet hij niet als lichte structuur maar als SIP, met voldoende budgettaire middelen en operationele en strategische autonomie, en streng geëvalueerd volgens kritieke prestatie-indicatoren (KPI) maar zonder bemoeienis met hoe, wanneer en met wie men het doet. Wel kunnen middelen en mogelijkheden stopgezet worden als men niet aan de verwachtingen voldoet. Indien op basis van resultaten blijkt dat er nog meer mogelijkheden voor de Vlaamse industrie in vervat zitten, kunnen SIM en andere SIP-activiteiten doorgroeien naar een SOC.

Het is wel goed dat de SOC's beperkt zijn in aantal. Ze vormen de platformen waar de noodzakelijke samenwerking tussen industrie en academische wereld effectief tot stand komt, en moeten een duidelijke focus hebben om een internationaal niveau te halen. Zeer belangrijk is de valorisatiecomponent. Ook op dit niveau pleit Agoria voor vertrouwen door de doelstellingen te bepalen als KPI in beheersovereenkomsten en niet te interfereren in de raad van bestuur, bij de medewerkers of de keuzes. Verantwoordelijkheid vereist de uitwerking van een goede governance.

Ook inzake de VRWI en het IWT, pleit Agoria voor intense samenwerking tussen industrie en universiteiten, maar wel op basis van gelijkheid. Hij begrijpt dan ook niet dat men er ook nu weer niet in slaagt om de vertegenwoordiging gelijk te verdelen over de industriële en de academische wereld. Het gevolg is dat geïnteresseerde goede krachten uit de industrie afhaken. De spreker gewaagt van een gemiste kans. Wat de samenstelling betreft, bepleit hij ook de beperkte aanwezigheid van sectoren, om te vermijden dat een aantal bedrijven alleen voor zichzelf spreekt en er zo onvoldoende draagvlak is. Hij vraagt zich ook af of men het ontwerp nog zal aanpassen rekening houdend met de afwijzing door de SERV om nog een vertegenwoordiging in de VRWI aan te wijzen. Deze houding moet men overigens in een ruimer kader zien.

Hij denkt dat innovatiecentra een bepaalde rol spelen in de provincies als frontoffice van het IWT. Men moet wel vermijden dat ze naast informeren, sensibiliseren en doorverwijzen, zelf een te actieve rol gaan spelen. Anderzijds is de coördinatie door het IWT goed in de strijd tegen versplintering, zonder het provinciale effect teniet te doen. Om die laatste reden is hij geen voorstander van een opname in het IWT.

De spreker concludeert dat het ontwerp van decreet globaal zorgt voor verhoogde juridische coherentie, dat de structuur een goede houvast biedt, maar dat het ook kansen mist op het vlak van evenwicht tussen industrie en academische wereld, de verdere consolidatie van het landschap in een focusbeleid, en de infrastructuursteun aan de privésector.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* deelt het grootste deel van de bekommernis van Agoria. Het pleidooi van de heer De Pril voor een sterkere, gelijke vertegenwoordiging van de industrie in

de raden van bestuur van VRWI en IWT is volgens hem terecht. Het lid dringt erop aan dat de regering dit herbekijkt. Op welk punt vormt het bestaande concept van lichte structuren een rem op grotere initiatieven als Flanders' DRIVE, met voldoende kritische massa maar zonder overmatige overhead? Betreft het de omkadering of onvoldoende budget voor het project? Welke beperkingen zijn er binnen de bestaande lichte structuren om een aantal zaken te realiseren? Hoe evalueert Agoria de huidige werking van lichte structuren en competentiepolen? Waarom acht Agoria de nieuwe SIP-structuur het meest geschikt, terwijl deze juist het basisonderzoek van de kennisinstellingen en niet het toegepast onderzoek met valorisatiepotentieel voor de bedrijven dreigt te versterken? Welke concrete amendementen suggereert Agoria voor een betere afstemming op de behoeften van de industrie? Verdwijnen Flanders' DRIVE en FMTC als aparte juridische structuren bij de oprichting van de SOC Maakindustrie? Aan welke initiatieven denkt Agoria met het oog op verdere consolidatie? Waar concreet zijn schaalvergroting en stroomlijning wenselijk?

Mevrouw *Güler Turan* vraagt hoe de raden van bestuur van de VRWI en het IWT ideaal samengesteld moeten zijn om de hele industrie – en niet individuele bedrijven – te vertegenwoordigen. Ze pleit ervoor om beter te luisteren naar de noden van de industrie, maar kwam de upgrade van de lichte structuren er niet juist op vraag van de industrie?

De heer *Wilson De Pril* antwoordt dat wanneer lichte structuren activiteiten van een zekere (onderzoeks)dimensie niet aankunnen, dat niet alleen een probleem is van budget en overhead maar ook van procedure, meer bepaald de jaarlijkse opvolging door en rapportering aan het IWT, die de nodige continuïteit onmogelijk maakt en relatief zwaar weegt voor maximum zes voltijdsequivalenten. Net daarom pleit Agoria ervoor om die activiteiten, als zij mogelijkheden blijken te bieden, over te nemen in een SIP. Hij legt uit dat Agoria ook voorstander is van vraaggestuurde SBO's, eerder dan van de mogelijkheid voor bedrijven om hieraan in extremis te mogen participeren. De SOC Maakindustrie is een geslaagd voorbeeld van consolidatie, waarbij Flanders' DRIVE en FMTC bij de integratie ontbonden worden als juridische structuren. Om krachtig te zijn, moeten de onderzoeksactiviteiten effectief één pool vormen. Alles wat mobiliteit en logistiek betreft, samenbrengen in één structuur, is een andere mogelijkheid. Daarbij moet men eerst over de grenzen kijken, naar Nederland in dit geval. Met het oog op schaafeffecten is samenwerking essentieel. Een goede mix van individuele bedrijven en partners die de sectoren vertegenwoordigen, maakt het verschil.

De heer *Lode Vereeck* begrijpt dat Agoria voorstander is van de SIP's omdat zij meer autonomie bieden dan de procedureel te zware, lichte structuren.

De heer *Wilson De Pril* beaamt dat de overheid de structuren waarmee zij een beheers-overeenkomst afsluit, de ruimte moet laten om de doelen te realiseren. Als zij zich operationeel te sterk mengt, wordt zij rechter en partij, en kan zij de structuur moeilijk voor zijn verantwoordelijkheid plaatsen.

De heer *Lode Vereeck* merkt op dat in het kader van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) ook voor samenwerking op het vlak van mobiliteit middelen worden uitgetrokken. Anders dan bij de SOC Maakindustrie, gaat het hier om een koepel en blijven de aparte structuren bestaan.

IV. VLAAMS NETWERK VAN ONDERNEMINGEN (VOKA)

1. Uiteenzetting door de heer Vincent Thoen, senior adviseur Innovatie en Ondernemingsfinanciering bij Voka

De heer *Vincent Thoen* verwijst naar het rapport-Soete uit 2007. Het Vlaamse innovatie-instrumentarium wordt als volledig beschouwd en er is geen behoefte aan nieuwe, bijkomende instrumenten. Er is duidelijk geen sprake van een eco-innovatiesysteem maar van een uiterst gefragmenteerd instrumentarium, dat niet coherent is en zonder heldere missie. Een grondige evaluatie van agentschappen en instrumenten is nodig, maar ook van de initiatieven van het Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband (VIS).

Professor Oosterlinck kwam in 2012 tijdens een presentatie voor de VRWI van de resultaten van de tweede commissie-Soete tot dezelfde conclusie. Vooral op het domein van de indirecte steun aan bedrijven is er een proliferatie van initiatieven met ondoorzichtige overlapping en onvoldoende zorg voor efficiënte investering van de overheidsmiddelen. Om de versnippering tegen te gaan en de strategische functionaliteit te bewaken, is het aangewezen om voor elk bestaand en nieuw initiatief een uitdovingscenario uit te werken.

Daarop presenteert hij een overzicht van alle initiatieven die in het Vlaamse innovatielandchap bestaan, inclusief degene die sinds het aantreden van deze regering zijn ontstaan. De conclusie is dat men niet geslaagd is in de door het rapport-Soete bepleite rationalisering.

Wat het ontwerp van decreet betreft, betreurt Voka dat de innovatiecentra verankerd worden als aparte juridische entiteiten. Men vreest met name dat elk centrum zijn eigen agenda zal nastreven, los van zijn rol ten opzichte van het IWT en los van de andere initiatieven. Er is immers geen centrale aansturing noch coördinatie. Voka verwacht verschillen in aanpak, werking en focus. Vraag is ook of ze door bijkomende opdrachten zoals in het kader van Flanders' Care en de LED-coördinatie, niet te veel gaan afwijken van hun initiele opdracht om kleine en middelgrote ondernemingen naar het IWT te leiden. Bovendien stelt Voka vast dat sommige centra activiteiten opzetten die in concurrentie treden met die van andere aanbieders zoals Voka, UNIZO, lichte structuren en TTO-Flanders. De vertegenwoordiging van het middenveld in de raden van bestuur garandeert geen voldoende controle op de werking. Uit de IWT-evaluatie blijkt dat ze behoorlijk functioneren, maar waarom heeft de Vlaamse Regering vorig jaar dan Voka en UNIZO gemobiliseerd om 10.000 kmo's te betrekken bij Ik Innoveer? De spreker nuanceert wel dat met sommige centra de samenwerking vlotter verloopt.

Daarop schetst hij het alternatieve voorstel van Voka, waarbij de innovatiecentra juridisch en organisatorisch een rol krijgen binnen het IWT, wat een maximale inschakeling als frontoffice garandeert, met een aansturing en werking conform met de agenda van het IWT en de Vlaamse Regering, en met een focus op de oorspronkelijke opdracht. Nog beter is het om de provinciale antennes van de Vlaamse overheid gericht op het bedrijfsleven te integreren in een uniek bedrijfsloket. Hij noemt die van het Agentschap Ondernemen (AO), van IWT en van F.I.T.. Ultieme optimalisatie is de fusie van het IWT en het AO. Dat levert efficiëntiewinsten op, een eenduidige aansturing, flexibiliteit voor het beleid en duidelijkheid voor de bedrijven.

Wat de SIP's betreft, betreurt Voka de decretale creatie van een nieuwe tussenstructuurvorm, die op maat gemaakt is van een bepaald probleem maar niet noodzakelijk voldoende flexibel is om passend te reageren op toekomstige problemen. De invoering zorgt voor een bijkomende verkaveling van het landschap en een aanzuigeffect op ambitieuze,

lichte structuren. Het verschil met een SOC is niet helemaal duidelijk. Een ander punt van kritiek is de dubbele financiering, waarbij het basisonderzoek gegarandeerd wordt via een dotatie uit de begroting terwijl het toegepast onderzoek nog altijd bij het IWT moet worden aangevraagd.

Voka vreest dat de focus van lichte structuren die thans vraaggestuurd werken, zal verschuiven in de richting van het academisch onderzoek op (zeer) lange termijn, aangezien de universiteiten principieel volwaardige en gelijkwaardige partners zijn in een SIP, (mede) hoofdindieners zijn van het aanvraagdossier, het SBO in een SIP uitvoeren, en de opbouw van (nieuwe) onderzoekinfrastructuur bij voorkeur bij hen gebeurt en niet in het SIP. Voka bepleit een governancestructuur waarin het bedrijfsleven de agenda kan sturen van zowel toepassingsgericht als strategisch basisonderzoek.

Als alternatief stelt Voka voor om eerst een echt gericht en coherent Vlaams clusterbeleid te ontwikkelen met duidelijke prioriteiten in de plaats van in alles te willen excelleren. Het moet gericht zijn op initiatieven uit het veld zelf en met een economisch potentieel, die moeten kunnen doorgroeien als het draagvlak voldoende groot blijkt te zijn. Daartoe is het beter uit te gaan van bouwblokken, waarbij men voor elk individueel dossier uitmaakt welke instrumenten men in welke combinatie inzet. Alle beleidsinstrumenten moeten daarop gealigneerd worden (het AO, het IWT, het fonds Spin-off Financiering (SOFI), het fonds Transformatie, Innovatie en Acceleratie (TINA), F.I.T. enzovoort). Men mag niet overhaast te werk gaan maar moet met alle belanghebbenden overleggen, onderstreept de spreker, die verbaasd is dat men op het einde van de legislatuur met dergelijke fundamentele wijzigingen komt.

De spreker vermeldt het advies van de Industrieraad over hoe een gericht clusterbeleid gekaderd in slimme specialisatie eruit zou kunnen zien. Het is de ambitie te komen tot echte sterke ecosystemen waarbij verschillende partners, én financiers, én overheid, én kenniscentra, én ondernemers samenwerken om een vliegwieltje aan de gang te krijgen.

Een opportuniteit waar men geen gebruik van gemaakt heeft, is om in te spelen op de nood van het bedrijfsleven aan een financieringskanaal voor grotere onderzoeks- en testinfrastructuur, zoals pilot plants voor proof of concept testing, zowel voor demonstrators als upscalers. Als voorbeelden noemt hij de Bio Base Europe Pilot Plant in de Gentse kanaalzone en de Food Pilot in Merelbeke. Dat had eenvoudig gekund door een opening te creëren bij de Herculesstichting. Alternatieven zijn iets soortgelijks opzetten bij het IWT of het TINA-fonds inzetten.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Volgens de heer *Lode Vereeck* gaat de kritiek van de heer Thoen naar de essentie. Hij begint de weerstand te begrijpen van de coalitiepartners. Voorts vraagt het lid welke activiteiten provinciale innovatiecentra zouden kunnen ontwikkelen die leiden tot een dispaar beeld en waarmee ze zelfs in concurrentie zouden kunnen treden met het bedrijfsleven. Tot nu toe worden ze toch overal positief geëvalueerd? Waarom kiest Voka, anders dan Agoria, voor aanpassing van de lichte structuren of SOC's in de plaats van de invoering van SIP's? Waar komt de bezorgdheid vandaan dat de focus van de SIP's zal wegschuiven van het bedrijfsleven naar de universiteit? Wat zijn de reële noden van het bedrijfsleven waarop niet wordt ingespeeld? Hij heeft één loket, en een betere vertegenwoordiging gehoord.

De heer *Robrecht Bothuyne* heeft dezelfde vraag over de marktverstorende activiteiten van de innovatiecentra. Het bedrijfsleven is toch vertegenwoordigd in hun raden van bestuur? Ligt de oplossing niet eerder bij juiste aansturing dan in de inkapseling in de grote IWT-

structuur? Wordt het Voka-pleidooi tegen versnippering niet tegengesproken door het bouwblokkenconcept?

De heer *Vincent Thoen* verzekert dat het concept tegen versnippering ingaat. Geen twee lichte structuren of SOC's zijn immers identiek. Problemen lost men dan ook niet op door een nieuwe laag aan de structuur toe te voegen, want dan moet men dat binnen afzienbare tijd opnieuw doen voor een nieuw probleem. Op maat organiseren kan met de bestaande instrumenten.

Wat SBO betreft, bevestigt hij dat onderzoekers bij het naderen van deadlines contact opnemen met (grote) ondernemingen of Voka zelf om hun project een industrieel draagvlak te geven en te voldoen aan de ontvankelijkheidseisen. De opname van innovatiecentra in het IWT verhindert niet dat in bepaalde regio's of provincies accenten worden gelegd. De vertegenwoordiging in de raden van bestuur garandeert ook in de innovatiecentra niet dat men voldoende kan sturen.

V. FLANDERS INNOVATION HUB FOR SUSTAINABLE CHEMISTRY (FISCH)

1. Uiteenzetting door de heer Frans Dieryck, voorzitter van de raad van bestuur van FISCH

De heer *Frans Dieryck* stelt het woord transformatie centraal. Het doel is immers een mentaliteitsverandering zowel bij ondernemingen, als bij kennisinstellingen en de overheid. Essenscia vertegenwoordigt wat onderzoek en ontwikkeling betreft, 56 percent van de middelen van de verwerkende industrie en ongeveer een derde van de export, heeft een omzet van meer dan 60 miljard euro en in Vlaanderen alleen al een handelsbalansoverschot van 15 miljard euro. Het is echter een jonge leerling in de discussie over het innovatiebeleid en heeft geen bestaande structuren als technologiecentra of competentiepools te verdedigen.

Transformatie moet geïntegreerd aangepakt worden. FISCH bekijkt de hele waardeketen van grondstoffen, processen en producten, en dat niet alleen binnen de scheikunde. Voor nieuwe grondstoffen is de landbouw een partner, de klanten gaan van voeding over textiel tot technologie. Innovatie op die manier benaderen, is het model waar de hele industrie naartoe moet.

De spreker geeft een aantal voorbeelden om te tonen dat FISCH ook projecten heeft met basisonderzoek. Nochtans pleit FISCH voor verbreding. Hij zal zich nu niet beperken tot discussies over innovatiecentra en vertegenwoordiging in allerlei organen, maar wil het vooral hebben over verbreding van lichte structuren. Het gaat niet enkel om verbreding van het basisonderzoek maar ook van de valorisatieketen.

De werking van FISCH gaat van de opstart van toegepast onderzoek tot net voor productie en brengt ondernemingen samen langsheen de nieuwe waardeketen om nieuwe business te creëren. De spreker vermeldt een twintigtal projecten, waarvan meer dan de helft goedgekeurd is en noemt Avore en Industrial platform for flow chemistry (ATOM) als voorbeelden. De lopende projecten zullen binnen twee tot drie jaar concrete business creëren. De meeste gebruiken al basisonderzoek via de machinerie van ICON. Zijn ervaring in de samenwerking met universiteiten op dat vlak is zeer positief. Alle associaties zijn betrokken. Universiteiten komen zelfs tot een punt waar ze erkennen dat ze niet alles kunnen en de collega's aan het woord moeten laten. Ook die upgrade en clustervorming van de kennis in departementen is een positief neveneffect.

De spreker stelt vervolgens een aantal projecten voor waar ondernemingen, kennisinstellingen en universiteiten bij betrokken zijn en waarop ook telkens het concrete en reële eindproduct te zien is. Dankzij FISCH doet de multinational 3M bijvoorbeeld, die nooit eerder IWT-middelen gebruikte, voor het eerst een bepaald onderdeel van zijn onderzoek in Zwijndrecht. Door deze aanpak kunnen dus cellen voor onderzoek en ontwikkeling aangetrokken worden naar onze regio. De spreker erkent wel dat deze producten morgen niet de hele omzet van de sector gaan uitmaken, maar transformatie betekent stap voor stap werken en begint bij nicheproducten. Kiezen voor duurzaamheid en biomassa levert niet onmiddellijk rentabiliteit op.

Hij onderstreept dat de thema's universeel zijn en minstens Europees. De lopende projecten mikken op een relatief korte termijn, maar in overleg met Nordrhein-Westfalen en Nederland zijn er ook drie op langere termijn ontstaan, waar Vlaanderen voordeel zal bij halen. Voorwaarde is wel dat basisonderzoek kan worden gedaan dat vraaggestuurd is en gericht op wat men verwacht dat op de markt nodig zal zijn. De ervaring leert dat open innovatie werkt en dat ondernemingen erop ingaan. Transformatie en transitie vinden ingang.

Het is nodig dat de lichte structuur wordt verbreed met de mogelijkheid om geormerkte middelen te krijgen voor basisonderzoek over thema's op langere termijn. FISCH heeft immers geen toegang tot het SBO-instrumentarium. Ook professor Soete vindt die vraag legitiem. In welke vorm het antwoord komt, doet er minder toe.

Wat valorisatie betreft, moet de schuldenvallei overbrugd worden. Daartoe creëerde FISCH een geïntegreerd vehikel, waarin onderzoek, haalbaarheid en marktpotentie worden geëvalueerd. Probleem is dat daar in het IWT geen geïntegreerde financieringspartner tegenover staat. Daarom zijn initiatieven als Caloritum en Avore halverwege blijven steken. Zij vonden geen middelen om de proof of concept te financieren. Het IWT heeft die kracht niet en het stadium is te vroeg voor TINA. Resultaat was dat de initiatiefnemers – met succes – uitweken naar kennisinstellingen.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Op vraag van mevrouw *Güler Turan* bevestigt de heer *Frans Dieryck* dat de upgrade van de lichte structuren in het ontwerp van decreet tegemoetkomt aan zijn verwachtingen wat het basisonderzoek betreft.

De heer *Lode Vereeck* vraagt wat hem weerhoudt om aan basisonderzoek te doen in de bestaande lichte structuren, wat sommigen lukt. Zijn de procedures te ingewikkeld of de IWT-processen te strak? Worden er geormerkte SBO-middelen gevraagd?

De heer *Frans Dieryck* antwoordt dat in de samenwerkingsovereenkomst tussen FISCH en de Vlaamse overheid staat dat er geen toegang is tot SBO-middelen.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of het dan volstaat om dat uit de overeenkomst te lichten.

De heer *Frans Dieryck* antwoordt ontkennend. Daarnaast is zekerheid nodig voor minstens een aantal jaren. Hij schuift vier tot vijf jaar naar voren.

VI. KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

1. Uiteenzetting door de heer Koenraad Debackere, algemeen beheerder van de KU Leuven

De heer *Koenraad Debackere*, algemeen beheerder van de KU Leuven, herinnert aan de geschiedenis van het innovatiebeleid. In 2005 werden twee vraaggedreven structuren opgericht: de SOC's en de competentiepolen. De eerste zijn erg verscheiden, maar hebben wel alle een intramurale onderzoekscomponent. Dat is het geval voor IMEC, het VIB, VITO en het Media Innovatie Centrum van iMinds. De competentiepolen zijn diverser op dat vlak: sommige hebben wel een dergelijke beperkte component, andere zijn volledig virtueel. Tussen 2005 en 2009 werd vastgesteld dat sommige noden competentiepolen veronderstelden die niet 'one size fits all' konden blijven. Andere, zoals het Geo-incubatiecentrum, zijn zelfs afgeschaft bij gebrek aan vraag en draagvlak.

Vandaag maakt een mooi drieluik een meer heldere structuur mogelijk, geschikt voor de grote diversiteit aan vraaggedreven noden die een kleine, open economie kenmerkt. Aan het ene uiteinde bevinden zich de sterk door de overheid maar nog veel meer door eigen inkomsten gefinancierde SOC's zoals IMEC. Aan de andere kant is er nood aan differentiatie. De lichte structuren werden ingevoerd met het oog op flexibiliteit. Ze hebben een tijdelijk karakter en worden gedreven door vraag en toepassing, meer bepaald onmiddellijk gebruik door bedrijven.

SIM en FISCH tonen echter dat het moeilijk is om alles met die twee mogelijkheden af te dekken. Voor hen is het keurslijf van de lichte structuren te klein geworden. De industrie beseft immers dat ook vraaggedreven basisonderzoek nodig is, waarvan de mogelijke toepassingen pas op langere termijn materialiseren. De decretale mogelijkheid om lichte structuren te laten doorgroeien, rijpen, consolideren door een onderzoekscomponent op (middel)lange termijn te incorporeren, voegt geen structuur toe maar lenigt een nood. Hij onderstreept dat de SIP's virtueel blijven. Het is niet de bedoeling dat de activiteiten intramuraal ontwikkeld worden. Wat voorligt, maakt het mogelijk te verduurzamen en versnippering te vermijden.

Een decretale regeling is nodig omdat de huidige steunovereenkomsten voor lichte structuren bewust geen basisonderzoek toelaten. Men wou immers vermijden dat de mogelijkheid om al dan niet basisonderzoek te doen, eerder willekeurig zou tot stand komen. In wat voorligt, zit wel een formeel selectieproces van wat basisonderzoek waardig is en wat niet. Het ontwerp van decreet is verhelderend, vereenvoudigend, structurerend en laat toe om aan reële noden te voldoen. De spreker attendeert er nog op dat bedrijven om lange-termijnbasisonderzoek vragen waarvan ze de vraag vandaag nog niet voldoende kunnen articuleren. Daarom is partnerschap op basis van gelijkwaardigheid tussen bedrijfsleven en universiteiten en andere kennisinstellingen zo belangrijk.

Wat innovatiecentra betreft, zou opname in de rechtspersoon van het IWT volgens de spreker snel leiden tot de vraag om provinciale stuurgroepen, gezien de uiteenlopende contexten. In ieder geval is het zo dat het IWT stuurt en bewaakt via de beheersovereenkomst en de afsprakenkaders. Bovendien ontstaan bij inkapseling mogelijk rechter-en-partijsituaties, gezien de centra niet alleen als frontoffice fungeren maar ook bedrijven begeleiden naar het IWT, dat vervolgens over die aanvraag moet oordelen. Een juridische scheiding is dan ook niet zo gek. Hij argumenteert nog dat het aantal kmo's dat succesvol de weg vindt naar het IWT, een parameter is in de evaluatie van de innovatiecentra.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* concludeert dat de grote diversiteit voortkomt uit een verschillende voorgeschiedenis. Moet men dan niet eerder kiezen voor het werken met bouwblokken zoals Voka voorstelt? Welke rol blijft er, in het licht van het blijvende probleem met de economische valorisatie, nog over als rol voor de lichte structuren? Hoe verhoudt wat voorligt, zich tot het buitenland?

Mevrouw *Güler Turan* vraagt of de heer Debackere nog eens kan uitleggen waarom de bijkomende structuur geen versnippering is. Hoe kijkt hij aan tegen het bouwblokkenconcept van Voka?

De heer *Koenraad Debackere* ziet geen echte tegenstelling. Type 1 is een structuur die beantwoordt aan de nood van diffusie en toepassingsgerichtheid. Dat is nodig in een regio waarin ondernemingen binnen dezelfde sector zeer heterogeen omgaan met innovatie, variërend van voorlopers tot zij die nog moeten beginnen. Lichte structuren zorgen ervoor dat het algemene niveau van innovatieabsorptie verhoogd wordt. Daartoe gebruiken ze de bouwstenen in het VIS-kader en die rond collectief en coöperatief onderzoek.

Sommige bedrijven blijken meer te willen en op langere termijn. Voor hen wordt type 1 in type 2 versterkt met basisonderzoek. Type 3 is anders vanwege de grote intramurale component. Zij zijn internationaal bekend als onderzoeksorganisatie, terwijl in type 1 geen onderzoekers op de loonlijst staan, ook niet als ze versterkt worden in type 2. Eigenlijk wordt er dus met bouwstenen geschoven, maar krijgen de constellaties specifieke namen. Men wil dit immers ook afbakenen voor een bepaalde termijn in een beheersovereenkomst met verantwoordelijkheden en verwachte prestaties. Als structuren losser zijn en om de haverklap bouwblokken kunnen verliezen of winnen, dreigt het landschap ook volatieler of meer versnipperd te worden. Hij verwacht dat de drie ankerpunten voor consolidatie zullen zorgen. Onderzoek leert trouwens dat tachtig percent van de innovatiemiddelen wordt ingezet via een heel beperkt aantal kanalen. De mogelijke versnippering speelt zich af binnen de resterende twintig percent.

Internationale vergelijking is moeilijk vanwege de historische verschillen. Het Nederlandse TNO is ontstaan in een tijd van een groot budget voor militair onderzoek. Tijdens de daaropvolgende evolutie werd het toepassingsgericht onderzoek voor het bedrijfsleven erin ondergebracht, waardoor de 'Fraunhofer-familie' ondertussen bestaat uit meer dan twintig instituten met een eigen, onafhankelijk bestuur en eigen, vrij verscheiden opdrachten. De homogeniteit op het eerste gezicht verbergt dus eigenlijk heterogeniteit.

De heer *Lode Vereeck* concludeert dat hij niet zo zeker is dat men van bepaalde IWT-procedures af wil.

De heer *Koenraad Debackere* denkt dat men vooral op langere termijn onderzoek wil plannen. Hoe vraaggedrevenheid eruit ziet, moet immers genuanceerd worden. De industrie beseft dat men een bepaald onderzoek niet links kan laten liggen maar kan zich met de in haar bedrijven gehanteerde tijdshorizon vandaag niet permitteren er voluit voor te gaan. Het ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet.

VII. HET AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (IWT)

1. Uiteenzetting door mevrouw Veerle Lories, administrateur-generaal IWT

Voor het IWT waren drie aspecten belangrijk, zegt mevrouw *Veerle Lories*: de samenstelling van de raad van bestuur, de decretale verankering van de innovatiecentra en het nieuwe initiatief SIP. De raad van bestuur vindt de uitbreiding met één lid – vertegenwoordiging van hogescholen – op zich geen probleem, maar vraagt aandacht voor een evenwichtige verhouding. Het bedrijfsleven is thans ondervertegenwoordigd.

Zij bevestigt dat alle evaluaties van de innovatiecentra, die thans met hun derde vierjarige overeenkomst werken, zeer positief waren. Een belangrijk deel van de bij het IWT instromende kmo-projectaanvragen passeert via hen, vooral aanvragen van nieuwe klanten van het IWT. De klantentevredenheid is ook heel hoog. De samenwerking tussen de centra en met het IWT is nauw, verzekert zij. De overeenkomst geeft alle indicatoren duidelijk aan. De bijkomende opdrachten die ze van de Vlaamse Regering kregen, zijn een blijk van vertrouwen. De spreker bevestigt hun rol als frontoffice voor het IWT en als navigator binnen het Vlaams Innovatienetwerk. De raad van bestuur van het IWT sprak zich duidelijk uit voor de continuïteit van hun ondersteuning. Decretale verankering is goed maar inkapseling in het IWT vormt een alternatief, hoewel de spreker het probleem van rechter-en-partijsituaties erkent. De provinciale aanwezigheid zorgt voor een lage drempel.

De SIP's waren nog onduidelijk toen de raad van bestuur een advies formuleerde, maar ondertussen kwam de conceptnota tegemoet aan de bekommernissen. Ze bieden de mogelijkheid tot consolidatie en vereenvoudiging. Belangrijk is dat het IWT een duidelijke rol behoudt bij het beleidskader en de opstart van de SIP's. Over het evenwicht tussen vraag- en aanbodgerichte activiteiten moet blijvend gewaakt worden, met dien verstande dat basisonderzoek ook vraaggedreven kan zijn.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* vraagt hoe de raad van bestuur van IWT de sterkere sturing van de innovatiecentra concreet ziet. Wat verandert er aan de huidige situatie, waarin de centra reeds door het IWT worden geëvalueerd? Wat is het verschil met decentrale verankering? Ging de regering in op het verzoek van het IWT om betrokken te worden bij de voorbereiding van de conceptnota? Blijft het ook in het toekomstige beleidskader betrokken in de evaluatie en financiering van de projecten van lichte structuren? Hoe evalueert het IWT vandaag de mate waarin de lichte structuren aan basisonderzoek kunnen doen? Het lid vraagt naar voorbeelden en informeert naar de beperkingen waaraan de mogelijkheid wordt onderworpen. Kunnen zij niet gewoon worden opgeheven?

Mevrouw *Veerle Lories* bevestigt nogmaals dat de raad van bestuur de decretale verankering een goede optie vindt voor de continuïteit van de onderzoekscentra. Integratie in het IWT is slechts één van de alternatieve oplossingen, met automatische coördinatie als voordeel. Anderzijds zitten er nu al strikte en transparante indicatoren in de overeenkomsten en is er elke maand een coördinatievergadering die meestal een hele dag duurt. Voor algemene zaken zoals communicatie is nog meer samenwerking mogelijk.

Innovatieplatformen ziet zij in een duale structuur tegenover de SOC's, die meestal uit universiteiten zijn ontstaan. Er zijn twee types. De lichte structuren hebben een beperkter strategisch belang, vragen minder middelen, zitten dicht op de markt, en hebben vooral aandacht voor toegepast onderzoek en diffusie van kennis naar kmo's. De SIP's werken op langere termijn en hebben meer basisonderzoek nodig. In de lichte structuren kan dat

alleen in de vorm van ICON-projecten, waar altijd een bedrijfsproject aan gebonden is, wat veronderstelt dat de vraag van het bedrijf reeds concreet is. Beide zijn zeer complementair. Nieuwe initiatieven starten in een lichtere vorm en krijgen eventueel de mogelijkheid om door te groeien. De erkenningscriteria staan in de conceptnota. Belangrijke elementen zijn strategisch belang en complementariteit met bestaande initiatieven.

Op vraag van de heer *Lode Vereeck* bevestigt mevrouw *Veerle Lories* dat de SIP's de taken van de lichte structuren blijven uitvoeren.

VIII. SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)

1. Uiteenzetting door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV

De heer *Pieter Kerremans* licht het advies van de SERV van 23 december 2013 toe. Er waren algemene en specifieke opmerkingen. Een eerste algemene opmerking van de sociale partners was er een van appreciatie voor het initiatief en voor het opzet om te streven naar meer integratie van de instellingen van het wetenschaps- en innovatiebeleid. Men vraagt tegelijkertijd wel of bepaalde in het wijzigingsdecreet opgenomen instellingen elk afzonderlijk een decretale onderbouw moeten krijgen. Het leek de SERV wijzer per instelling te bekijken en te motiveren hoe de werking structureel best zou worden onderbouwd, decretaal of binnen de werking van andere instellingen. Of als initiatief sui generis.

De vertegenwoordiging van het sociaaleconomische middenveld is steeds een aandachtspunt, stelt de spreker. In een aantal W&I-instellingen wordt de vertegenwoordiging vanuit de academische wereld versterkt of bevestigd. De SERV vreest dat dat tot oververtegenwoordiging kan leiden ten nadele van andere belangrijke stakeholders en met name het bedrijfsleven zelf. In andere W&I-instellingen ontbreekt het aan betrokkenheid van het bedrijfsleven en andere relevante actoren uit het maatschappelijke middenveld.

De innovatiecentra beschouwt de SERV als een soort van uniek loket voor innovatiebegeleiding en ondersteuning van ondernemingen. Die rol kunnen ze volgens de SERV pas volwaardig opnemen als er in een structurele ondersteuning wordt voorzien, als er voldoende expertise is en blijft en ook ervaring. De SERV pleit voor structurele financiering en werking van de centra. Met het oog op een maximale afstemming met de werking van het IWT en op het mogelijk maken van een vlotte optimalisering van de werking van de innovatiecentra, laat de SERV in het midden of er beter een decretale onderbouw is dan wel een taakomschrijving in de beheersovereenkomst met het IWT.

De Herculesstichting blijft afzonderlijk geregeld. De sociale partners menen dat het logischer zou zijn de werking en doelstellingen ervan te integreren in die van het FWO. Voor een specifieke decretale verankering van de Vlaamse supercomputer als onderzoeksinfrastructuur ziet de SERV geen motivering, ook al gaat een heel groot deel van toekomstige Vlaamse investeringsmiddelen daar naartoe.

Binnen de nieuwe decretale bepalingen worden allerlei consultatiestructuren opgezet om beheer en werking te promoten (industrial board, gebruikerscommissie, internationale wetenschappelijke adviesraad). De SERV en de sociale partners krijgen de indruk dat men structuur boven structuur stapelt, wat de transparantie niet ten goede komt.

Vanuit industriële hoek zijn er vele noden inzake investering en financiering voor gemeenschappelijke O&O-infrastructuur.

Het Innovatiedecreet geeft een decretale basis aan alle initiatieven van strategisch belang, zoals de lichte structuren naast de strategische onderzoekscentra. Die decretale onder-

bouw mag voor de SERV geen vrijgeleide zijn voor een doorgroei van alle initiatieven naar initiatief van strategisch belang. Vlaanderen beschikt niet over de mogelijkheden om in alle domeinen aan alle initiatieven voldoende kritische steun te verlenen. Het voorontwerp van decreet laat veronderstellen dat betrokken initiatieven voortaan een subsidie zouden ontvangen voor werking en onderzoeksactiviteiten. Vooralsnog moet die subsidie voor de lichte structuren afzonderlijk aangevraagd worden via het IWT.

Voor de VRWI verwees de SERV naar discussies die liepen rond de betrokkenheid van de sociale partners in andere adviesorganen en instellingen. Dat is in januari 2014 afgehandeld.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Lode Vereeck* leest dat de SERV in zijn rapport pleit voor een structurele financiering en werking van de innovatiecentra. Er is in eerdere hoorzittingen gewezen op de noodzaak om regionale accenten te kunnen leggen. Zijn die regionale verschillen een feit en zijn er voldoende middelen om die op te vangen?

De SERV wijst er ook op dat de activiteiten die de innovatiecentra kunnen opzetten, in conflict kunnen komen met acties die door privé-actoren worden opgezet. Ook Voka heeft dat beaamd. Zijn daar ook echt concrete voorbeelden van en vormt dat echt een probleem? Wat is dan de oorzaak: een te ruime opdracht of een te grote autonomie, of nog iets anders?

Minister Lieten heeft in een nota van de Vlaamse Regering ook gewezen op de opmerking van de SERV inzake de vertegenwoordiging van de privé-actoren in de bestuursraden van de innovatiecentra. Voka heeft er zitting in. De minister is van mening dat zij dan ook in de raden zelf het probleem onder de aandacht moeten brengen. Voka stelde daarop dat aanwezigheid niet de macht geeft om te sturen. Hoe evalueert de SERV het argument van de minister?

Voka vreest dat decretale verankering ertoe kan leiden dat de activiteiten te zeer zouden afwijken van de basisfunctie, met name de frontofficefunctie. Is de SERV het daarmee eens? Aan welke voorwaarde moet voldaan zijn voor de SERV met betrekking tot de innovatiecentra, ongeacht de gekozen optie?

Vervolgens heeft het lid vragen over de SIP's. Dat er nood is aan de mogelijkheid om toegepast onderzoek aan te vullen met vraaggestuurd basisonderzoek, lijkt intussen duidelijk. Dat kan niet binnen de bestaande lichte structuren. De SERV stelt niet volledig overtuigd te zijn van de opportuniteit van een nieuwe generieke structuur. Onderschrijft de SERV wel het uitgangspunt dat aan de basis ligt van een nieuwe tussenstructuur? De raad pleit er veeleer voor case-by-case de innovatiestructuren, gemotiveerd door een ruim industrieel draagvlak, een excellente wetenschappelijke innovatieve basis en gesteund op een ambitieus maar realistisch groeiplan, effectief bijkomend te ondersteunen met innovatiemiddelen en te laten doorgroeien. Dat sluit aan op de visie van Voka, met name het bouwblokkenmodel. Goede initiatieven op maat kunnen daarin doorgroeien naargelang de noden, in plaats van generieke structuren. Hoe ziet de SERV dat doorgroeien case-by-case? Wat zijn de voordelen ten opzichte van de verankering van een generieke structuur? Is er geen risico op versnippering door de veelheid van verschillende initiatieven die ad hoc zouden kunnen ontstaan?

De SERV voert zelf onderzoek naar 'de structurele innovatiestructuren die actief zijn in het Vlaamse innovatielandschap en steun ontvangen van de Vlaamse overheid'. Uit de hoorzittingen zijn een aantal tekortkomingen van de lichte structuren aan het licht

gekomen. De SIP's moeten dat gedeeltelijk verhelpen, maar het lid wil weten of er wel met generieke modellen kan worden gewerkt. Het onderzoek van de SERV kan in die zin belangrijke bijkomende inzichten aanreiken. Kan de scope van dat onderzoek toegelicht worden? Welke perimeter wordt gehanteerd? Of brengt men louter dingen in kaart zonder er aanbevelingen inzake rationalisering aan te koppelen? Wanneer denkt men het rapport ter zake af te ronden?

De heer Vereeck meent een grote eensgezindheid te bespeuren in alle adviezen over het ontwerp van decreet over de onevenwichten inzake de vertegenwoordiging in de diverse beheersorganen van wetenschaps- en innovatie-instellingen. Er is duidelijk nood aan een verschuiving naar een groter gewicht vanuit het bedrijfsleven, stelt hij. Het ontwerp van decreet verhelpt dat niet en versterkt het onevenwicht bij het IWT. Hoe ziet de SERV een meer evenwichtige vertegenwoordiging daar? Denkt men aan half om half zoals Agoria voorstelt?

Hoe evalueert de SERV de samenstelling en de omvang van de vele raden van bestuur in het innovatielandschap? De Inspectie van Financiën heeft ter zake drie voorwaarden geformuleerd. Het decreet biedt geen oplossing voor de omvang van de raden van bestuur, dus acht het lid het advies negatief.

De SERV drukt de wens uit om uit de VRWI te treden. Dat wil de heer Vereeck graag verder geduid zien. Hij vraagt zich af of dat geen afbreuk doet aan wat men zelf de triple helixvertegenwoordiging noemt.

De heer *Pieter Kerremans* verklaart in eerste instantie dat de SERV enkel antwoorden kan bieden op vragen die zich situeren binnen de marges van het gezamenlijk advies als raad. Over de studie kan een en ander wel worden meegedeeld.

De sociale partners hebben hun beslissing over het uittreden uit de VRWI in een advies over strategische adviesraden bekendgemaakt. Dat is goedgekeurd op 22 januari 2014 door de raad. Het omvatte niet alleen die beslissing, maar tevens een analyse van het volledige landschap van adviesorganen, beheersstructuren en andere entiteiten omwille van efficiëntie- en effectiviteitsredenen. Het doel en nut van de betrokkenheid en overleg van sociale partners in adviesorganen en andere entiteiten werd onderzocht. Daaruit is na grondige overweging de beslissing genomen over hun betrokkenheid in de VRWI. Er is bijvoorbeeld ook een beslissing genomen over de samenstelling van de Vlaamse Onderwijsraad. Een en ander is onder meer mee geïnspireerd door een conceptnota van de Vlaamse Regering die aan de SERV is voorgelegd ter advisering. Die is door de SERV in een heel proces samen met andere adviesorganen behandeld en dat mondde uit in een verklaring van alle adviesraden. Uiteindelijk zouden de verschillende strategische adviesraden nog een inbreng doen met betrekking tot hun specifieke inzichten.

De beslissing rond VRWI is ook per brief meegedeeld aan de VRWI en de voogdijminister. De werking ervan wordt niet in vraag gesteld en er is waardering voor wat daar is verwezenlijkt. De beslissing steunt op het principe dat de sociale partners zich willen concentreren op een beleid dat samenwerking tussen ondernemingen, overheden en kennisinstellingen stimuleert met als doel daar economische groei en innovatie uit te putten. Innovatiebeleid en ruimer, het wetenschapsbeleid wil men vanuit een echte sociaaleconomische bril blijven bekijken en dat vooral binnen de SERV. Overleg met de kennisinstellingen blijft primordiaal. Er wordt nog nagegaan hoe dat overleg in de toekomst op een efficiënte en effectieve manier georganiseerd kan worden, zonder de structurele vertegenwoordiging van sociale partners vanuit de SERV in de VRWI. Het overleg met de andere partners rond innovatiebeleid, gezamenlijk bekeken door een sociaaleconomische

bril, vervalt derhalve niet. Men wil er juist ten volle op inzetten om te komen tot gezamenlijke of eigen producten. Zowel qua advisering als betrokkenheid betekent dat een andere vormgeving. Inhoud, innovatie en wetenschapsbeleid blijven voor SERV-partners belangrijk, onderstreept de heer Kerremans. Men wil het echter vanuit die sociaaleconomische visie en samen met de andere stakeholders waarmaken, op de diverse manieren zoals aangehaald in het SERV-advies.

De heer *Michel Dethée* stelt dat SERV in een eerste beweging momenteel werkt aan een overzicht van organisaties en instellingen die in hoofdorde werkzaam zijn op het vlak van samenwerking/wisselwerking tussen kenniscentra en bedrijfsleven. Voor elke structuur worden fiches gemaakt waarin een aantal parameters worden ingevuld voor een periode die aanvangt in het recente verleden. Het is de bedoeling dat in een tweede fase, na overleg tussen de sociale partners, beleidsconclusies en -aanbevelingen worden geformuleerd. In de timing die de SERV voorziet zou dit in de tweede helft van 2014 mogelijk kunnen zijn. Antwoorden op de andere vragen van de heer Vereeck, onder meer wat betreft de tussenstructuren kunnen ten gronde hun beslag krijgen in die aanbevelingen.

Wat de innovatiecentra betreft, heeft de SERV zijn aanbevelingen geformuleerd zoals hiervoor reeds werd toegelicht. Over de structuur en de inbedding ervan kan de SERV zich vooralsnog niet uitspreken. Door innovatiecentra provinciaal in te planten kan het bedrijfsleven in de regio eenvoudig toegang vinden tot hun diensten, zonder hoge drempels.

De strategische innovatieplatformen maken deel uit van de doorlichting die de SERV maakt. Toch lijkt het de SERV vooralsnog niet verstandig voor elke probleem of vraag een generieke regeling uit te werken. Men gaat beter uit van een case-by-casebenadering dan meteen structuren te verankeren.

De heer *Lode Vereeck* wil toch nog graag weten of er concrete voorbeelden zijn van waar de innovatiecentra concurrentieverstorende activiteiten opzetten.

Het lid neemt mee dat de innovatiecentra door de SERV worden beschouwd als een provinciaal loket van het IWT. De SERV ziet de SIP's niet zitten als generieke structuur, weet hij nu.

Mag hij de vermelde inventarisatie van het innovatielandschap interpreteren als een Soete III-oefening? Welke meerwaarde denkt de SERV in de eigen oefening te vinden ten opzichte van Soete II?

De heer Vereeck had beleidsconclusies in april nuttiger gevonden omdat ze dan konden worden meegenomen in de regeringsonderhandelingen. Ze zijn evenwel voorzien voor de periode waarin het regeerakkoord al zou vastliggen. Juist dat document legt al heel wat vast voor de regeerperiode.

Tot slot duidt het lid nog even de moeilijkheid waarmee men zich op beleidsniveau geconfronteerd ziet als gevolg van de uitstap uit de VRWI. Enerzijds pleit de SERV voor een grotere vertegenwoordiging van het bedrijfsleven en sociale partners in VRWI en IWT, anderzijds stapt men er zelf uit zonder met een alternatief te komen. Hoe ziet de SERV de bedoelde vertegenwoordiging dan?

De heer *Pieter Kerremans* legt uit dat de samenstelling van de VRWI samen gelezen moet worden met de vragen die in het advies worden gesteld over al de andere entiteiten die een andere finaliteit hebben. Hoe de sociale partners en de SERV dat verder behandelt

willen zien, in samenspraak met VRWI en andere instellingen, om binnen de SERV toch tot een goede advisering ter zake te komen, gefocust op sociaaleconomische entiteiten, is al bekend. Hoe de sociale partners een toekomstige samenstelling van VRWI zien, kan de spreker niet beantwoorden. Dat is nog niet aan de orde geweest tijdens het overleg. Er zijn wel brieven gericht aan de minister inzake de besluitvorming van de SERV. Binnenkort gaat de voorzitter van de SERV bij de minister op gesprek. De brief vanuit de VRWI kreeg ruime bekendheid via de sociale media en zal op een volgende bestuursvergadering van de SERV onderwerp van bespreking zijn. Daarop wil de heer Kerremans niet vooruitlopen. Bespreking is nodig, in de eerste plaats binnen de SERV en daarna ongetwijfeld ook met andere entiteiten of stakeholders buiten de SERV.

Mevrouw *Güler Turan* vraagt of de SERV in de toekomst dan nog wel geïnteresseerd is om zich uit te spreken over het innovatiebeleid.

De heer *Pieter Kerremans* beklemtoont dat het juist de bedoeling van de sociale partners is geweest om nog sterker vanuit de SERV en gefocust met een sociaaleconomische bril innovatie- en wetenschapsbeleid te analyseren en te bespreken om dan waar nodig studiewerk te verrichten en tot goede advisering te komen. De spreker herhaalt dat de keuze is gemaakt omwille van efficiëntie- en effectiviteitsredenen en ook omwille van inzet van mensen. De SERV trekt zich niet terug, maar wil meer uitgaan van het overleg tussen sociale partners in de SERV en de samenspraak met de partners om ook in andere beleids-thema's op die manier te werken. Dat kan volgens de spreker alleen maar positief zijn voor het overleg en de beleidsvoering in Vlaanderen.

De heer *Lode Vereeck* stelt dat men dan parallel met de VRWI wil gaan werken en snapt de efficiëntiefactor niet.

De SERV kreeg een decretale opdracht van het parlement om zaken horizontaal te bekijken, oppert de heer *Pieter Kerremans*. Dat impliceert vanuit het sociaal overleg kijken over de beleidsthema's heen waar er sociaaleconomische meerwaarde gecreëerd kan worden door sociaal overleg. De sociale partners hebben zich nooit laten leiden door een drang om inzake innovatiebeleidsadvisering in concurrentie te treden met de VRWI. De SERV heeft steeds advies verstrekt vanuit een sociaaleconomische visie en wil dat versterkt zien. De rol van de sociale partners is volgens de spreker juist om rond het flankerend beleid door te gaan en aan te voelen wat er vanuit de praktijk leeft en vervolgens tot beleidsrelevante advisering te komen. Dat impliceert ook samenspraak en samenwerking met de VRWI, zelfs al zit men niet meer in die structuur. De SERV wil het structuurdenken juist overstijgen en met die partners en instellingen de advisering inzake innovatie vormgeven.

Mevrouw *Güler Turan* begrijpt de redenering niet. Hoe denkt de SERV van buitenaf meer te realiseren dan van binnenuit?

De heer *Pieter Kerremans* hoopt dat de adviezen van de toekomst het lid alsnog kunnen overtuigen als blijkt dat ze steviger geschoeid zijn.

De heer *Lode Vereeck* meent dat er een bizarre situatie ontstaat. Hij verwijst naar het debat over verrommeling van de Vlaamse beheersstructuur. Drie raden verstrekken advies inzake bestuurszaken zoals de interne staatshervorming, VLABEST, de Commissie Efficiëntie en Economische Overheid die gestopt is en de SERV. Die wil nu ook nog op het vlak van wetenschap en innovatie apart adviseren. De SERV lijkt zich enorm uit te breiden. Innovatie heeft dan wel veel met economie te maken, toch vindt hij dat wie zich terugtrekt uit de VRWI en tegelijk stelt dat die instelling en het IWT een goede vertegenwoordiging van het bedrijfsleven moeten hebben, ook een duidelijke visie moet hebben op

wat de VRWI doet en hoe de vertegenwoordiging is. De heer Vereeck looft de SERV wel en wil zeker niet dat men zijn woorden als kritiek ervaart.

De heer *Michel Dethée* stelt dat de SERV op het vlak van het innovatiebeleid de focus richt op samenwerking/wisselwerking tussen het bedrijfsleven en de kenniscentra. In een eerste fase worden de vele structuren in dat kader tegen het licht gehouden. Op basis van overleg tussen sociale partners wordt werk gemaakt van een gezamenlijke uitspraak over de structuren, steeds met het oog op maximale efficiëntie en vereenvoudiging. Die uitspraak zal er één zijn van het sociaaleconomische middenveld. Daarin schuilt ook meteen het grote verschil met Soete II, nog los van de gehanteerde focus. Ook de VRWI heeft een veel bredere scope dan die samenwerking waarop de SERV zich wil richten.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Güler TURAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AO	Agentschap Ondernemen
ECOOM	Expertisecentrum O&O Monitoring
Essenscia	Belgische Federatie van de Chemische Industrie en van Life Sciences
FISCH	Flanders Innovation Hub for Sustainable Chemistry
F.I.T.	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FMTC	Flanders Mechatronics Technology Centre
FRWB	Federale Raad voor Wetenschapsbeleid
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen
ICON	Interdisciplinair Coöperatief Onderzoek
IF	Inspectie van Financiën
IMEC	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming
KPI	kritieke prestatie-indicatoren
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LED	Laagdrempelige Expertise-en Dienstverleningscentra
NIB	nieuw industrieel beleid
O&O	onderzoek en ontwikkeling
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
SBO	Strategisch Basisonderzoek
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIM	Strategisch Initiatief Materialen
SIP	strategisch innovatieplatform
Sirris	Collectief centrum van de technologische industrie
SOC	strategisch onderzoekscentrum
SOFI	Spin-off Financiering
TINA	Transformatie, Innovatie en Acceleratie
TIS	thematische innovatiestimulering
TNO	Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
TTO	Technology Transfer Officers
UGent	Universiteit Gent
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VIS	Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
W&I	wetenschap en innovatie